

PATVIRTINTA

Vilniaus Liepkalnio mokyklos

2025 m. lapkričio 18 d.

direktoriaus įsakymu Nr. V-157

SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO VILNIAUS LIEPKALNIO MOKYKLOS TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus Liepkalnio mokyklos smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 1, 2, 19, 23, 43, 46, 47, 49, 56, 58, 59 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 23.1, 23.2 straipsniais įstatymu, patvirtintu 2016 m. spalio 18 d. Nr. XII-2685, Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Vilniaus miesto bendrojo ugdymo mokyklose tvarkos aprašu, patvirtintu 2016 m. birželio 30 d. Vilniaus miesto savivaldybės Administracijos direktoriaus įsakymu Nr. 30-1602, bei Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis, patvirtintomis LR ŠMM 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr.V-190.

2. Tvarkos aprašo paskirtis – padėti užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.

3. Tvarkos aprašas nustato smurto ir patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą Vilniaus Liepkalnio mokykloje.

4. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

4.1. į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl socialinės padėties, lyties, seksualinės orientacijos, negalios, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

4.2. kiekvienas mokyklos administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą ir patyčias, turi reaguoti ir jas stabdyti;

4.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie smurtą ir patyčias amžiaus ir pareigų bei nepriklausomai nuo smurtaujančiųjų, besityčiojančiųjų ar patiriančiųjų smurtą ir patyčias amžiaus ir pareigų.

5. Visi mokyklos bendruomenės nariai (mokiniai, administracijos atstovai, mokytojai, švietimo pagalbos specialistai, tėvai (globėjai, rūpintojai), kiti darbuotojai) turi būti supažindinti su mokyklos smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarka, ją įgyvendinančiais dokumentais ir patvirtinti tai savo parašu.

6. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

6.1. **smurtas** – veikimu ar neveikimu asmeniui daromas tyčinis fizinis, psichinis, seksualinis, ekonominis ar kitas poveikis, dėl kurio asmuo patiria fizinę, materialinę ar neturtinę žalą;

6.2. **patyčios** – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui. Patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

6.2.1. **žodinės patyčios**: pravardžiavimas, grasinimas, uжимas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

6.2.2. **fizinės patyčios**: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

6.2.3. **socialinės patyčios**: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

6.2.4. **elektroninės patyčios:** skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

6.3. **patyčias patiriantis vaikas** – mokinys, iš kurio yra tyčiojamas;

6.4. **besityčiojantysis** – mokinys ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų;

6.5. **patyčias patiriantis suaugęs** – administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, iš kurio tyčiojasi mokinys (-iai);

6.6. **patyčių stebėtojas** – mokinys, matantis ar žinantis apie patyčias;

6.7. **prevencija** – veikla, skirta smurto, patyčių rizikai mažinti imantis mokyklos bendruomenės narių (mokinių, administracijos atstovų, mokytojų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių;

6.8. **intervencija** – visuma priemonių, taikomų visiems smurtaujantiems ar patyčių dalyviams, esant poreikiui įtraukiant mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus);

6.9. **smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos stebėsena** – smurto ir patyčių situacijos mokykloje stebėjimas renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinių geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinių tolesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

II. SMURTO IR PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA MOKYKLOJE

7. Smurto ir patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi mokyklos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėsena rūpinasi mokyklos vadovas, smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo darbo grupė, vaiko gerovės komisija, klasių vadovai, o jos vykdyje dalyvauja visi mokyklos bendruomenės nariai.

8. Mokyklos vadovas yra atsakingas už mokyklos tvarkos aprašo parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremto kasmetinio mokyklos smurto ir patyčių prevencijos priemonių plano parengimą ir vykdymą.

9. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja ne mažiau kaip 3 atsakingi asmenys, sudarantys **smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo grupę** (toliau – Vykdyto grupė). Mokyklos vadovas Vykdyto grupės nariais paskiria 3 ar daugiau Vaiko gerovės komisijos narius ir/ar kitus asmenis, kurie kasmet:

9.1. inicijuoja anoniminę vaikų apklausą ir apibendrina jos rezultatus;

9.2. surenka apibendrintus duomenis iš klasių vadovų dėl mokykloje fiksuotų pranešimų apie smurtą ir patyčias ir atlieka jų analizę ir aptarimą Vaiko gerovės komisijos posėdžiuose (ne rečiau kaip kartą per pusmetį) ;

9.3. remdamiesi apklausos ir pranešimų apie smurtą ir patyčias analizės duomenimis rengia smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

9.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį Vaiko gerovės komisijos posėdyje;

9.5. teikia siūlymus mokyklos vadovui dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo mokykloje, mokyklos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo smurto ir patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

9.6. teikia siūlymus mokyklos vadovui dėl mokyklos tvarkos aprašo tobulinimo.

10. Klasės vadovai kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie smurtą ir patyčias, informuoja smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo grupės narius apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su smurtu ir patyčiomis.

III. SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA MOKYKLOJE

11. Visais įtariamų ir realių smurto ir patyčių atvejais kiekvienas mokyklos darbuotojas reaguodamas :

11.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus smurtą ir/ar patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

11.2. primena mokiniui, kuris smurtauja ar tyčiojasi, mokyklos nuostatas ir elgesio taisykles;

11.3. esant pagalbos reikalingumui dėl mokinio sveikatos ir gyvybės, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar mokyklos darbuotojus) ar institucijas (pvz., policiją, greitąją pagalbą);

11.4. informuoja klasės vadovą apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias ar smurtą;

11.5. atlieka kitus mokyklos tvarkos apraše numatytus veiksmus (priedas Nr. 1);

11.6. esant sudėtingesnei situacijai, nesiliaujant patyčioms/ smurtui, informaciją apie atvejį perduodama Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybai prie socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.

12. Mokyklos administracijos atstovo, mokytojo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo veiksmai įtarus ir/ar pastebėjus elektronines patyčias ar gavus apie jas pranešimą:

12.1. išsaugo vykstančių elektroninių patyčių įrodymus ir nedelsiant imasi visų reikiamų priemonių elektroninėms patyčioms sustabdyti;

12.2. įvertina grėsmę mokiniui, jo sveikatai ir esant poreikiui kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar mokyklos darbuotojus) ar institucijas (pvz., policiją, greitąją pagalbą);

12.3. surenka informaciją apie besityčiojančių tapatybę, dalyvių skaičių ir kitus galimai svarbius faktus;

12.4. informuoja klasės vadovą apie elektronines patyčias ir pateikia įrodymus (išsaugotą informaciją);

13. Klasės vadovas gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias ar smurtą:

13.1. užpildo pranešimo apie patyčias ir /ar smurtą formą (priedas Nr. 2);

13.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių ir/ar smurto dalyviais, informuoja jų tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus), dalyvauti pokalbiuose;

14. Klasės vadovas, nesiliaujant smurtui ir/ar patyčioms ar esant sudėtingesniai patyčių ir /ar smurto atvejui, kreipiasi į mokyklos smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo darbo grupės narius ir perduoda surinktus faktus apie netinkamą elgesį.

15. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo grupė surenka pranešimus apie įvykusi smurtą ir/ar patyčias ne rečiau kaip kartą per pusmetį ir įvertinusi turimą informaciją:

15.1. numato veiksmų planą, supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;

15.2. informuoja mokyklos vadovą apie esamą situaciją;

16. Mokiniui, pasityčiojus ir/ar smurtaujant iš administracijos atstovo, mokytojo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo, asmuo, pastebėjęs ir/ar įtaręs smurtą ar patyčias, informuoja mokyklos vadovą. Vadovas nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, praneša pedagoginei psichologinei tarnybai ir rekomenduoja smurtavusiam ar smurtą patyrusiam asmeniui kreiptis psichologinės pagalbos.

17. Administracijos atstovui, mokytojui, švietimo pagalbos specialistui ar kitam darbuotojui smurtaujant ar pasityčiojus iš mokinio, asmuo, pastebėjęs ir/ar įtaręs smurtą ar patyčias, informuoja mokyklos vadovą, kuris imasi mokyklos dokumentuose numatytų veiksmų.

18. Kitiems patyčių dalyviams pagal individualius poreikius mokykloje teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba.

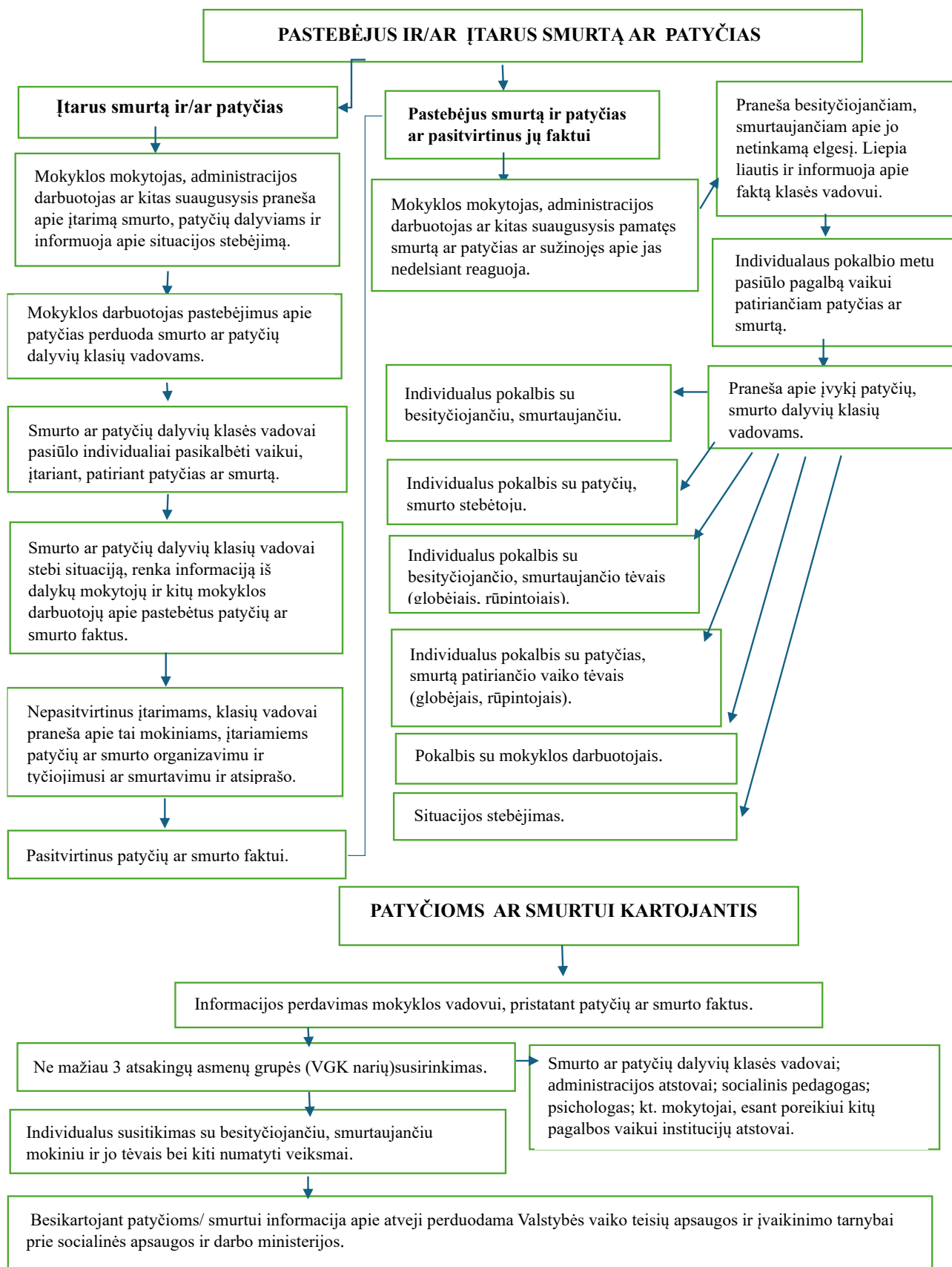
19. Mokyklos vadovas, sužinojęs apie mokyklos darbuotojo patiriamą smurtą ar patyčias arba mokyklos darbuotojo smurtavimą ar tyčiojimasi, nedelsdamas imasi priemonių.

19. Tais atvejais, kai mokykloje nėra švietimo pagalbos specialistų ar yra kitos priežastys, dėl kurių negali būti teikiama švietimo ar kita pagalba ar netikslinga ją teikti mokykloje, klasės vadovas ir/ar administracijos atstovas nukreipia mokinį ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus) į Savivaldybės švietimo pagalbos įstaigą.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21. Visi dokumentai, esantys mokinio asmens byloje, ir duomenys, susiję su mokiniu ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti mokinio teises ir teisėtus interesus.

REAGAVIMO Į SMURTĄ AR PATYČIAS IR PAGALBOS JOMS ĮVYKUS PLANAS

PRANEŠIMO APIE PATYČIAS, SMURTĄ FORMA

Pranešimo data

Ugdymo įstaigos pavadinimas: Vilniaus Liepkalnio mokykla

Bendrieji duomenys:

Kas pranešė apie patyčias, smurtą:	
Kam pranešta apie patyčias, smurtą:	
Kada įvyko patyčios, smurtas (data, val.):	
Kur įvyko patyčios, smurtas:	
Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
☐ Žodinės: pravardžiavimas, grasinimas, uжимas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.; ☐ Fizinės: mokinio/ suaugusiojo užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, mušimas, spardymas, įspyrimas, kumštelėjimas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.); ☐ Socialinės: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad mokinys/ suaugusysis yra nepageidaujamas ar atstumiamas, gandų skleidimas; ☐ Elektroninės: patyčios, vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, mokinio/ suaugusiojo asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.). ☐ Kiti pastebėjimai (įrašyti)	
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojamumas:	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Vaiko /asmens, <u>patyrusio patyčias, smurtą</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Vaiko (-ų) /asmens, <u>kuris tyčiojosi, smurtavo</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Vaiko (-ų) /asmens, <u>stebėjusio patyčias, smurtą</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

--

Veiksmų po įvykio, planas su :

Vaiku, patyrusiu patyčias, smurtą:	
Vaiku, kuris tyčiojosi. smurtavo:	
Stebėtojais:	
Patyčių, smurto dalyvių tėvais:	
Kitais mokyklos darbuotojais:	
Kita (įrašyti):	